

מערכי שיעור סביב הסרט פיצה באושוויץ

פיתוח תוכן: הדס גלבוע קריידלמן

שלב 1: מפגש הכנה לקראת צפייה בפיצה באושוויץ

<p>שאלת פתיחה: מה משותף לכל המילים שעל הלוח? מבין כל צמדי המילים, מה נראה לך הכי פחות סביר? למה? (פיצה באושוויץ/ מסיבת רווקות בבה"ד 1 / בגרות בחוף הים/דמוקרטיה באיראן) לאחר שהתלמידים יציגו את תשובותיהם, נגלה להם את שם הסרט בו אנחנו עתידים לצפות. כפי שניתן להבין מהשם, הסרט עוסק בשואה וליתר דיוק בניצול שואה אחד. הסרט, כמו שמו, נותן זווית שונה ולא שגרתית על השואה.</p> <p>שאלות לדיון: למה אתם מצפים כשאתם שומעים שאתם הולכים לראות סרט בנושא השואה? אילו סרטי שואה ראיתם? אילו אתם מכירים?</p>	<p>שאלת פתיחה</p>
<p>השואה נתפסת כאירוע כל כך דרמטי עד כי לא ניתן לתארו במילים או לתת לו ביטוי/ייצוג שיכיל את עוצמתו. לכן בשנים הראשונות שלאחר מלחמת העולם השנייה היה דיון האם מותר ואפשר לכתוב שירה על השואה אחרי השואה.</p> <p>חלק א – שאלות לדיון: האם לגיטימי להפוך את חוויות השואה ליצירות אמנות? לסרט, מחזה או ציור? מה דעתכם?</p> <p>חלק ב – דוגמאות לצפייה: (*ניתן לעשות משימה זאת בקבוצות כאשר כל קבוצה תקבל דוגמה שונה ותציג אותה במליאה) כיום, יש יצירות רבות ומגוונות המביאות את סיפורי השואה מכל מיני זוויות. הנה מספר דוגמאות: הסטורי של אווה: (2019) מיזם להנצחת השואה באמצעות עיבוד זיכרונותיה של אווה היימן שנספתה בשואה. הסרט מתאר את הסיפור שהתרחש בשנת 1944 מנקודת מבטה של היימן עצמה בגיל 13 אשר כביכול מצלמת ומספרת את סיפור חייה, ומעלה אותו כסדרת "סטוריז" לאינסטגרם. ב'גו' ראביט: (2019) סרט דרמה קומית-סאטירית אמריקאית משנת 2019 העוקב אחר ילד בתנועת הנוער הנאצית, המגלה שאימו מחביאה נערה יהודייה בביתם. מסע לפולין: (2023) חמישה שחקנים ושחקניות צעירים המשתתפים בסדרות שונות של כאן חינוכית, יוצאים במסגרת סרט דוקו למסע משותף בפולין – זה שעוברים כמעט כל התיכונים הישראליים. אולם הפעם, מטרת המסע היא התחקות אחרי ההיסטוריה של אלו שהיו בגילם בזמן השואה.</p> <p>שאלות לדיון: לאיזה דוגמה יותר התחברתם? לאיזו פחות? איזו דוגמה יותר נאמנה למציאות? האם ועד כמה זה חשוב לספר את הסיפור נאמן למציאות ועד כמה מותר למתוח את המציאות בשביל לספר את הסיפור? האם ולמה זה חשוב להמשיך וליצור סביב השואה?</p>	<p>עושים אמנות מהשואה? איך? למה?</p>
<p>נציג את תמונות משפחת רוזן (מצורפת במצגת). דני רוזן, ניצול שואה שלווה כאיש עדות משלחות רבות בסוירים במחנות ההשמדה נוסע לראשונה למסע זה עם שני ילדיו שרגא (שגי) ומירי. הסרט מתאר את מסעם המשותף.</p> <p>שאלות לדיון: מה ההבדל בין נסיעה עם משלחת לבין נסיעה עם המשפחה הפרטית? מה יותר מאתגר לספר את הסיפור לאנשים זרים או לאנשים הכי קרובים? האם גם אצלכם במשפחה יש סיפורים שהיה להורים או לסבים ולסבתות קשה ו/או חשוב לספר לכם?</p>	<p>משפחת רוזן ורקע לסרט</p>

<p>נחלק את הלוח לשלושה חלקים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. מה אני יודע/ת על השואה? 2. מה אני לא יודע/ת והייתי רוצה לדעת? 3. איזה שאלות מעסיקות אותי לגבי השואה? <p>נחלק לתלמידים פתקיות דביקות (רצוי בשלושה צבעים) לכתובת התשובות והדבקתן על גבי הלוח בהתאמה.</p> <p>נזמין את התלמידים לחשוב איך ניתן לקבל תשובות לשאלות המופיעות על הלוח ולתת להן מקום במהלך הסרט והשיחה.</p>	<p>שואה</p>
<p>לסיכום נצפה בסרטון המציג את הנעשה באושוויץ בירקנאו. שימו לב, הסרטונים לא קלים לצפייה ושונים באופיים, בחרו את הסרטון המתאים לכיתה:</p> <p>סרטון אינפורמטיבי של יד ושם או קטע מתוך הסדרה "מלחמה וזיכרון"</p>	<p>סיכום</p>

שלב 2: מכגש שיחה וצפייה

רעיונות כיצד ניתן להתכונן בצורה מיטבית למכגש הצפייה ניתן למצוא בקישור.

שלב 3: מכגש עיבוד וסיכום לאחר צפייה בסרט פיצה באשוויץ

<p>הסרט הפגיש אותנו עם סיפור השואה דרך שני דורות. הדפיסו את הציטוטים מתוך הסרט (בקובץ המצורף) ופזרו אותם ברחבי הכיתה. בקשו מהתלמידים להתיישב ליד ציטוט שנגע בהם (ריגש אותם או הרגיז אתם) באופן מיוחד. את הדיון ערכו ראשית בקבוצות הקטנות שנוצרו ליד הציטוטים ולאחר מכן המשיכו את הדיון במליאה.</p> <p>שאלות לדיון:</p> <p>למה בחרת דווקא את המשפט הזה?</p> <p>איך הוא נוגע לתפיסה שלך את השואה? איך הוא נוגע לחיים שלך?</p> <p>איזה רגע בסרט זכור לך במיוחד?</p> <p>עם מי מגיבורי הסרט היית רוצה לשבת לקפה? מה חשוב לך לומר לו?</p>	<p>שאלות פתיחה</p>
<p>העובדה שניצולי השואה הולכים ונפרדים מן העולם, ושהעדויות מפסיקות להיות חיות וממקור ראשון מהווה את אחד האתגרים הגדולים בהנצחת השואה. חלקו את הכיתה לקבוצות עבודה. כל קבוצה תתבקש לענות על השאלות הבאות ולאחר מכן להציג במליאה:</p> <p>משימה קבוצתית:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ למה חשוב לך להנציח ולזכור את השואה? ▪ אלו דברים (ערכים/עובדות) חשוב בעיניך שיעברו מדור לדור? ▪ פגשת עד היום כל מיני אירועים ופעולות להנצחה וזיכרון השואה (במסגרת ההכנה לסרט וגם במסגרות אחרות). מה מאותם מפגשים עורר בך רושם במיוחד? מה הופך מכגש כזה ליעיל? ▪ איך ניתן להנגיש ולהגיש את השואה לבני נוער? הציעו לפחות 3 הצעות. ▪ מה יהפוך את הטקס הבית ספרי ליותר רלוונטי? הציעו לפחות 3 הצעות. 	<p>משימה בקבוצות</p>
<p>נאזין לשיר "הזקן מברלין" שנכתב במסגרת מיזם פסקול שלישי (מוזמנים לקרוא עוד על השיר בקישור) ונבקש מהתלמידים לבחור שורה אחת מהשיר שמתחברת לתחושות שלהם ואיתה הם בוחרים להמשיך הלאה.</p> <p>נסכם עם המסר של יוצרי השיר "אם נספר יותר וניתן עדות, גם אם זו עדות על עדות – נהיה כולנו קרובים יותר" ונצייד את הכיתה בתחושת אחריות ושותפות ליצירת הזיכרון הקולקטיבי של השואה והערכים שחשוב שזיכרון זה יכיל בתוכו.</p>	<p>סיכום</p>